

Tehtävät esiopetukseen ja alakouluun

A horizontal dashed line in a teal color spans the width of the page. In the top right corner, there are abstract geometric shapes: a red circle, a teal circle, and a teal shape resembling a stylized letter 'C' or a partial circle, all connected by thin black lines.

Mun juttu

Aikakauslehtiviikon tehtävien avulla tutustut toimittajan työhön. Aikakauslehtiviikolla voit myös lukea digilehtiä ilmaiseksi viikon ajan osoitteessa www.aikakauslehtiviikko.fi.

Lapsille ja nuorille suunnattuja lehtiä Aikakauslehtiviikolla ovat esimerkiksi Aku Ankka, Apu Juniori, Bamse, Goal, Hevoshullu, Jääkiekkolehti, Koululainen, Robot esittää: Minecraft ja Systeri.

1. Mikä on mun juttu?
2. Pieni siteeraava henkilöjuttu
3. Mikä on näkökulma?
4. Miltä maailma näyttää toisen silmin?
5. Lähetä juttuvinkki toimitukseen

mun juttu

rooliasut

Ääntä nopeampi

Merituuli Saikkonen kuva Piia Arnould

”Tykkään pukeutua rooliasuihin. Ei ole paikkaa, johon en voisi puvussa mennä. Paitsi päiväkodissa on toivottu, etten me sinne näissä. Tulee kuulemma aina vähän hässäkkää.

Yksi suosikkiasuistani on Sonic the Hedgehog. Olen käynyt Sonicina esimerkiksi kirjastossa. Kun olen puvussa, en ole enää Kosma, vaan se, joksi olen pukeutunut. Sonic on ääntä nopeampi. Se ponnistaa juoksuun kyykystä ja osaa liikkua pyörimällä. Kun otan puvun pois, olen taas Kosma.

Minulla on aika paljon roolihahmoja, esimerkiksi kuningas, Spiderman, Pikachu, robotti, Darth Vader, tonttu, luuranko, muumio, Batman, panda, pomminpurkaja, robottipahisankka, vauva ja kuolema.

Kuninkaana ollessani nukuin sirkusteltasta tehdystä kunin kaanlinnassa, jonka ympärille rakensin tyynystä, paperikääröstä ja jumppamatosta linnanmuurin. Määräsin myös, että ruokapöydässä saa katsoa Youtube Kidsiä.

Tuntemattomat ihmiset kommentoivat joskus asujani tai näyttävät peukkuja, jos olen lohikäärmeenä Prismassa. Kerran kun olin pihalla patsas, ohikulkija kysyi, pitääkö pelätä. En vastannut mitään, sillä eiväthän patsaat puhu.”

Kosma Saatsi, 6

ETSIMME HAASTATeltAVIA

Tunnetko lapsen, jolla on ihan oma juttu, intohimo tai omintakeinen harrastus? Vinkkaa hänestä sähköpostitse: perhe@hs.fi.

1. Mikä on mun juttu?

Tässä tehtävässä pääset miettimään, mikä sinun elämässäsi on jännää ja tärkeää. Lue ensin Meidän Perhe -lehden pieni juttu 6-vuotiaasta Kosmasta. Tekstin voit lukea myös seuraavalta sivulta.

- Mitä ajatuksia juttu herättää?
- Ovatko aikuisten ja lasten maailmat erilaisia ja millä tavalla?
- Mitä lapset tekevät, mutta aikuiset eivät ja mistä luulet sen johtuvan?
- Mistä asiasta innostut itse kaikkein eniten, mitä juttua voisit tehdä aina ja koko päivän?

PS. Tehtävää voi jatkaa esimerkiksi keksimällä itselle oman supersankariroolin! Millaisia ominaisuuksia sillä on ja miltä se näyttää. Supersankareista voi piirtää kuvat, kirjoittaa pienet esittelyt ja koostaa niistä näyttelyn tai supersankari-lehden Lasten lehtikoneella www.lastenlehtikone.fi.

2. Pieni henkilöjuttu

Ääntä nopeampi

teksti Merituuli Saikkonen, **kuva** Piia Arnould

“Tykkään pukeutua rooliasuihin. Ei ole paikkaa, johon en voisi puvussa mennä. Paitsi päiväkodissa on toivottu, etten mene sinne näissä. Tulee kuulemma vähän hässäkkää.

Yksi suosikkiasuistani on Sonic the Hedgehog. Olen käynyt Sonicina esimerkiksi kirjastossa. Kun olen puvussa, en ole enää Kosma, vaan se, joksi olen pukeutunut. Sonic on ääntä nopeampi. Se ponnistaa juoksuun kyykystä ja osaa liikkua pyörimällä. Kun otan puvun pois, olen taas Kosma.

Minulla on aika paljon roolihahmoja, esimerkiksi kuningas, Spiderman, Pikachu, robotti, Darth Vader, tonttu, luuranko, muumio, Batman, panda, pomminpurkaja, robottipahisankka, vauva ja kuolema.

Kuninkaana ollessani nukuin sirkusteltasta tehdyssä kuninkaanlinnassa, jonka ympärille rakensin tyynystä, pape-rikääröstä ja jumppamatosta linnanmuurin. Määräsin myös, että ruokapöydässä saa katsoa YouTube Kidsiä.

Tuntemattomat ihmiset kommentoivat joskus asujani tai näyttävät peukkuja, jos olen lohikäärmeenä Prismassa. Kerran kun olin pihalla patsas, ohikulkija kysyi, pitääkö pelätä. En vastannut mitään, sillä eiväthän patsaat puhu.”

Kosma Saatsi, 6

Julkaistu Meidän Perhe -lehdessä

Edellisessä tehtävässä mietit, mikä saa sinut innostumaan – mikä on sun juttu. Tässä tehtävässä kysyt samaa joltakulta muulta: kaverilta, isältä, pikkusiskolta tai naapurilta. Lue taas ensin Meidän Perhe -lehden pieni juttu 6-vuotiaasta Kosmasta.

Huomaatko, että haastattelija on **siteerannut** Kosmaa? Sitaatti tarkoittaa suoraa lainausta: kerrotaan asia niin kuin haastateltava on sen esittänyt. Sitaatti merkitään lainausmerkkien väliin näin: “Tämä on sitaatti”.

Kokeile kirjoittaa pieni henkilöhaastattelu aiheesta **Mun juttu** niin, että kirjoitatkin sen haastateltavan äänellä minä-muodossa esimerkiksi näin:

“Minusta kaikkein parasta on ajaa autolla mökille. Tykkään vaihtaa vaihteita ja kuunnella moottorin hurinaa. Bensa-asemille on kiva pysähtyä matkan varrella tankkaamaan ja sitten taas hypätä autoon, lyödä vaihdetta silmään ja kurvata moottoritiele. Silloin tuntee miten asfaltti polttaa!”

Isä, 42

Seuraavalta sivulta saat vinkkejä haastatteluun!

Vinkkejä haastatteluun

- Mieti kysymyksesi etukäteen ja kirjoita se muistiin paperille.
- Etsi haastattelulle rauhallinen paikka ja varaa sille aikaa.
- Käytä apuna puhelinta tai paperia ja kynää haastattelun tallentamiseen.
- Jos käytät apuna puhelinta, testaa ensin että osaat käyttää sanelinta.
- Kerro haastateltavalle mitä olet tekemässä: pientä henkilöhaastattelua aiheesta “Mikä on sun juttu – mistä asiasta innostut kaikkein eniten?”
- Anna haastateltavan kertoa rauhassa. Voit kysyä tarkentavia kysymyksiä, esimerkiksi: miksi innostut juuri tästä asiasta, milloin ja missä teet sitä mieluiten ja kenen kanssa.

Vinkkejä jutun kirjoittamiseen

- Haastattelun jälkeen tutki muistiinpanosi tai kuuntele haastattelu puhelimesta.
- Kaikkea ei tarvitse kirjoittaa juttuun ja puhekieltä voi muokata sujuvammaksi!
- Poimi haastattelusta mielestäsi tärkeimmät ja kiinnostavimmat kohdat ja kirjoita niistä.
- Kun olet kirjoittanut jutun valmiiksi, muista että haastateltavalla on oikeus lukea juttu ja tarkistaa oletko siteerannut häntä oikein.

PS. Tehtävää voi jatkaa koostamalla pienistä Mun juttu –haastatteluista näyttelyn luokan seinälle, käytävään tai tehdä niistä oman lehden esimerkiksi Koululehtikoneella tai Lasten lehtikoneella.

www.koululehtikone.fi

www.lastenlehtikone.fi

3. Mikä on näkökulma?

Kun toimituksessa ideoidaan uutta lehtijuttua, mietitään myös sen näkökulmaa – mutta mitä se tarkoittaa?

Katso, mitä Koululaisen toimittaja **Anna Muurinen** kertoo jutun ideoisesta ja näkökulman valinnasta.

Video löytyy osoitteesta: vimeo.com/195283852 tai hakusanoilla “**jutun ideointi + vimeo**”.

Toimittaja käytti esimerkkinä juttua marsun hoitamisesta. Mieti, miksi juttu olisi kiinnostavampi kirjoitettuna marsun, eikä ihmisen näkökulmasta.

Näkökulma auttaa siis näkemään asioista uusia puolia – esimerkiksi eri-ikäiset ihmiset voivat ajatella asioista hyvin eri tavalla. On kiinnostavaa ja hyödyllistäkin päästä katsomaan asioita uudesta näkökulmasta.

Harjoittele näkökulmaa! Kun aiheena on koira lemmikkinä, asiaa voi tarkastella monelta kantilta. Mieti yksin tai yhdessä muiden kanssa vastaukset oheisiin kysymyksiin. Kuinka monta erilaista näkökulmaa löydätte aiheeseen “koira lemmikkinä”?

Koira lemmikkinä

- Mitä mieltä sinä olet koirasta lemmikkinä?
- Miten perheesi aikuinen kommentoisi asiaa?
- Mitä kissa ajattelee aiheesta?
- Mitä allergikko sanoisi?
- Mitä mieltä eläinlääkärit ovat koirien hoidosta?
- Mitähän poliisi ajattelee koirista?
- Miten eläinsuojeluyhdistykset reagoivat?
- Mitä koira itse ajattelee elämästään perheen jäsenenä?

4. Miltä maailma näyttää toisen silmin?

Tässä tehtävässä pääset kuvittelemaan miltä maailma näyttää toisen henkilön tai asian silmin katsottuna. Toisen asemaan asettuminen voi auttaa huomaamaan ihan uusia asioita!

Ohessa näet listan asioista, henkilöistä ja eläimistä. Miten niiden päivä mahtaa kulua? Mitä ne puuhailevat ja mitä ne ajattelevat maailmanmenosta ja ihmisistä?

Anna mielikuvituksen lentää ja kuvittele itsesi vaikkapa villasukaksi! Mistä se herää aamulla ja mitä sitten tapahtuu?

Kirjoita pieni juttu otsikolla "Tällainen on minun päiväni".

Lue juttu ääneen kaverille, perheelle tai omalle luokalle. Mieti, hoksasitko juttua kirjoittaessasi jotakin uutta: toiko uusi näkökulma oivalluksia myös omaan elämään?

- Pölynimurirobotti
- Äiti
- Presidentti
- Mörkö
- Akvaariokala
- Koiranpentu
- Astronautti
- Undulaatti
- Etana
- Lelunalle
- Villasukka

5. Lähetä juttuvinkki toimitukseen

Aikakauslehtiviikolla voit lähettää oman juttuvinkkisi sinulle tärkeästä aiheesta. Kirjoita toimituksille juttuvinkki siitä, millaisia juttuja lapsista ja heidän elämästään pitäisi kirjoittaa lehdissä.

Juttuvinkin voit lähettää osoitteessa:

www.aikakausmedia.fi/mediakasvatus/aikakauslehtiviikko/juttuvinkki-haaste/

Toimittajat kirjoittavat lehtiin asioista, joiden he arvelevat olevan tärkeitä tai muuten kiinnostavan ihmisiä: esimerkiksi yhteiskunnan epäkohdista, maailman tapahtumista tai paikallisista ilmiöistä.

Joskus toimittajat saavat myös yleisöltä vinkkejä juttuaiheista. Ne voivat tuoda esiin aiheita, joista suuri yleisö ei ole vielä kuullutkaan. Parhaimmillaan lehtiartikkeli voi herättää keskustelua aiheesta eduskunnassa asti, ja vaikuttaa näin jopa lainsäädäntöön.

Kun lähetät juttuvinkin, vinkki julkaistaan Aikakausmedian Selaa juttuvinkkejä -sivulla vasta sen jälkeen kun se on moderoitu ja hyväksytty julkaistavaksi.

Vinkki julkaistaan nimimerkillä. Sähköpostiosoitteesi luovutetaan pyynnöstä vain vinkistäsi kiinnostuneelle aikakauslehden toimittajalle, joka ottaa sinuun yhteyttä halutessaan mahdollisia lisätietoja aiheesta.

Juttuvinkkiä lähettäessäsi täytä Juttuvinkki-lomakkeeseen seuraavat tiedot:

- Juttuvinkin otsikko
- Juttuvinkki
- Paikkakunta, jossa asut
- Keksi itsellesi nimimerkki
- Sähköpostiosoite